

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/144/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224200751
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Grečmal
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:1224200751.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Grečmal a sudkýň JUDr. Ľubice Bunzelovej a JUDr. Andrey Hadnagyovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, a C. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, deti matky: D. C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom E. XX, E., zastúpená splnomocnencom: JUDr. Lucia Danišovičová, PhD., advokátka, so sídlom Drieňová 1/D, Bratislava, a otca: E. F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale pobytom F. XXXX/XXX, E., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Daniela Ježová, LL.M., PhD., advokátka, so sídlom Javorinská 13, Bratislava, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II č.k. 22P/9/2024-345 zo dňa 07.05.2025, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., III., a v závislom výroku V. p o t v r d z u j e .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava II, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom upravil styk otca s maloletými deťmi počas bežného školského roka v nepárny kalendárny týždeň od štvrtka od 15:00 hod. do nedele do 18:30 hod., kedy si otec v určenom čase začatia styku prevezme deti v školskom zariadení a v určenom čase ukončenia styku deti odovzdá matke v mieste jej bydliska; v páry kalendárny týždeň od stredy od 15:00 hod. do štvrtka do 08:00 hod., kedy si otec v určenom čase začatia styku prevezme deti v školskom zariadení a v určenom čase ukončenia styku deti odovzdá obe maloleté deti v školskom zariadení; pokiaľ čas prevzatia, resp. odovzdania maloletých detí pripadne na deň pracovného pokoja, je miestom prevzatia a odovzdania detí vždy miesto bydliska matky (výrok I.). Ohľadom styku otca s maloletými deťmi počas sviatkov a prázdnin schválil dohodu rodičov, podľa ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletými každý nepárny rok počas jarných prázdnin od nedele predchádzajúcej prvému dňu prázdnin od 18:30 hod. do posledného dňa prázdnin, t.j. do piatku do 18:30 hod., každý páry rok počas veľkonočných prázdnin od štvrtka od 10:30 hod. do nasledujúceho utorka do 18:30 hod., každý rok počas letných prázdnin od 01.07. od 10:30 hod. do 15.07. do 19:00 hod. a od 01.08. od 10:30 hod. do 15.08. do 19:00 hod., každý nepárny rok počas jesenných prázdnin odo dňa predchádzajúceho začiatku prázdnin od 16:00 hod. do posledného dňa prázdnin do 18:30 hod., každý nepárny kalendárny rok počas vianočných sviatkov odo dňa predchádzajúceho začiatku prázdnin od 16:00 hod. do 30.12. do 10:30 hod. a každý páry kalendárny rok od 30.12. od 10:30 hod. do 06.01. nasledujúceho roka do 18:30 hod (výrok II.). Zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 61P/240/2021 zo dňa 14.04.2023 (výrok III.). Návrh na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti výroku I. rozhodnutia zamietol (výrok IV.). Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.).

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa čl. 5, § 24 ods. 4, § 26, § 28 ods. 2 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), § 217 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), a konštatoval zmenu pomerov od poslednej úpravy práv a povinností k maloletým deťom, odôvodňujúcu a majúcu právny základ pre zmenu pôvodného rozhodnutia a tiež s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi. Poukázal na želanie maloletých detí byť viac s otcom, ako aj na ich vek, kedy v rámci ich rozumovej a vôľovej vyspelosti vedia vyjadriť už riadne svoj názor. Od poslednej úpravy došlo k stabilizácii duševného stavu otca, ktorý trpí psychickým ochorením, keď sa rovnako stabilizoval aj v práci, pričom jeho pracovné povinnosti za pomoci jeho matky mu nebránia zabezpečovať počas vymedzeného času osobnú starostlivosť o deti v potrebnom rozsahu. Odkázanosť na čiastočnú pomoc zo strany starej matky spočíva predovšetkým v poskytnutí miesta na prespatie v rodičovskom byte otca v záujme režimu maloletých detí a zabezpečenia ich pokojného oddychu pred nasledujúcim vyučovacím dňom, resp. s rozvoz detí nie je diskvalifikačným predpokladom k rozšíreniu styku maloletých detí s otcom, ku ktorému dochádza fakticky iba vo veľmi miernom rozsahu. Miera rozšírenia styku prispeje k väčšej stabilizácii výchovného prostredia detí a redukcii ich stresu, ktorý je spojený s pendlovaním medzi domácnosťou matky a domácnosťou otca, keď rodičovský byt otca súd nepovažoval na rozdiel od matky za tretie výchovné prostredie, ale iba za rozšírenie bytových podmienok otca vo vyššie opísanom záujme maloletých. Poukázal na skutočnosť, že aby sa vzťah otca s maloletými mohol naďalej plnohodnotne budovať a rozvíjať, je potrebné pristúpiť k rozšíreniu styku, ktorý sa osvedčil predovšetkým z pohľadu prežívania maloletých detí. Súd prvej inštancie vychádzal aj z názoru maloletých detí, ktoré sa domáhajú širšieho kontaktu s otcom, chcú s ním takto tráviť čas. Námietky matky vo vzťahu k zhoršenému prospechu a psychickému stavu predovšetkým maloletej súd prvej inštancie nemohol vyhodnotiť ako dôvodné, keď prospech detí sa mierne zhoršil až po ukončení skúšobného režimu, pričom psychické problémy maloletej nemožno dať vzhľadom na anamnézu a citlivý vek maloletej jednoznačne do súvisu s nepatrne rozšíreným stykom s otcom. Mal za to, že otec sa nedomáhal takej radikálnej zmeny formy kontaktu, ktorá by bola v rozpore so záujmami maloletých a predstavovala by neopodstatnený zásah do súčasného zabehnutého režimu detí, ale len rozšírenia styku s cieľom väčšej participácie na osobnej starostlivosti o deti a širšieho časového priestoru na rozvinutie spoločných zmysluplných aktivít. Nestotožnil sa s názorom matky, že pre deti bude súdom určený kontakt zaťažujúci a stresujúci s negatívnym dopadom, keď záujem detí na pravidelnom a rovnocennom styku s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti si vyžaduje rozšírenie styku. Zdravotný stav otca aktuálne pre maloleté deti nepredstavuje objektívne žiadnu závažnú hrozbu pri určenom miernom rozšírení styku. Stará matka zo strany otca výraznou mierou otcovi vypomáha. Konštatoval, že súdnym rozšírením styku dôjde k zastabilizovaniu pomerov, keď styk upravený súdom prvej inštancie, a ktorý si rodičia aj vyskúšali, sa nepreukázal pre maloleté deti ako priamo nevhodný z hľadiska ich študijných výsledkov, či pozornosti v škole a deti sa na čas trávený s otcom tešili. Rozšírením styku súčasne zohľadňoval právo maloletých na starostlivosť obidvoch rodičov, keď bral na zreteľ, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj svojho dieťaťa. Nestotožnil sa s nesúhlasom matky na rozšírení styku z dôvodu, že rozšírený styk by pre deti znamenal zhoršený prospech, keďže uvedené sa správami zo školy nepotvrdilo. Pokiaľ maloleté deti často absentujú v škole, keď sú unavené a vyčerpané, nie je možné vylúčiť, že ide o dôsledok častých presunov medzi Katarom a Slovenskom letecky. V priebehu konania bolo preukázané, že otec je schopný sa o deti postarať, má nainštalovanú EduPage, bol u pediatričky maloletých detí sa pýtať na ich zdravotný stav a s maloletou bol aj na očkovaní, v zmysle vyjadrení matky rieši aj zubára a je v zdieľanom kalendári rodičov, čím má vedomosť o podstatných veciach ohľadne maloletých detí, keď však vzhľadom na zverenie detí do osobnej starostlivosti matky nemožno klásť na otca v tomto smere neprímerané požiadavky. Právny zástupca otca na pojednávaní konanom dňa 07.05.2025 požiadal o vyslovenie predbežnej vykonateľnosti rozsudku doručením v zmysle § 233 CSP vo výroku o bežnom styku. Čo sa týka bežného styku, v tejto časti návrh otca na vyslovenie predbežnej vykonateľnosti zamietol, nakoľko je tento do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia v predmetnej veci upravený právoplatným súdnym rozhodnutím, pričom v dohľadnej dobe o vyhlásení rozsudku začínajú letné prázdniny, počas ktorých sa rodičia budú riadiť svojou rodičovskou dohodou, a teda bez vyslovenia predbežnej vykonateľnosti nehrozí nebezpečenstvo ťažko nahraditeľnej ujmy.

3. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania.

4. Proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie podala matka v zákonnej lehote odvolanie a žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh otca zamietne.

5. Uviedla odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. h) (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a 62 ods. 1 CMP. Vyčítala prvoinštančnému súdu, že skúšobné obdobie rozšíreného styku jasne ukázalo, že zvýšená prítomnosť otca a starej matky zvyšuje tlak na psychiku maloletej a zhoršuje jej emočný stav. Klinická psychologička po psychickom kolapse maloletej jednoznačne odporučila pred akýmkoľvek rozhodnutím odborné dlhodobejšie sledovanie a rodinnú terapiu. Napriek tomu súd prvej inštancie rozšíril styk otca predčasne. Školská aj klinická psychologička identifikovali psychické ťažkosti maloletej práve počas skúšobného obdobia. Zároveň poukázala na rozpory vo výpovedi maloletej, ktoré boli v zázname súdu skrátené. Maloletá nepravdivo poprela dôvody odmietania prespávania u otca a konflikt so starou matkou. Súd prvej inštancie však konflikt lojality ani potrebu maloletej „chrániť“ otca nezohľadnil a pripísal veľkú váhu výroku, že skúšobný režim viac vyhovoval. Psychologické správy však potvrdzujú, že maloletý je dieťa, ktoré sa nevie ešte samé rozhodovať, vyhýba sa zaujatiu stanoviska a prispôsobuje sa očakávaniam dospelých. Upozornila tiež na zjavnú zmenu správania maloletého od momentu, keď mu stará matka zabezpečila hernú konzolu. Otec nezasiahol, hoci sa maloletý často hrá do neskorých nočných hodín. Maloleté deti podľa psychologičky majú tendenciu hovoriť to, čo si myslia, že chce autorita počuť. To sa potvrdilo najmä u maloletej, ktorá vypovedala chorá a oslabená. Súd prvej inštancie však výpovede vyhodnotil ako objektívnu pravdu, bez toho, aby ich konfrontoval s dôkazmi alebo odbornými nálezmi. Maloleté deti však nedokážu spoľahlivo posúdiť dôsledky svojich slov. Súd prvej inštancie nepravdivo minimalizuje význam tretej domácnosti. Stará matka žije sama, otec v jej domácnosti dlhodobo nebýval, nezdíeľal každodenný chod a výchovné nastavenie určuje výlučne stará matka. Otec je s deťmi počas jej starostlivosti len krátko a to približne 2 hodiny týždenne. Rozšírenie styku preto v skutočnosti rozširuje čas detí u starej matky, nie u otca. Súd prvej inštancie vytvoril zjednodušenú schému, ktorá nereflektuje realitu. Otec uviedol minimum aktivít a prakticky neudržiava kontakt s rodinou či rovesníkmi detí. Tvrdenie súdu prvej inštancie o potrebe „šťastnejšieho detstva“ u otca je bez dôkazov a ignoruje realitu. Otec za 13 rokov nepreukázal, že dokáže samostatne zabezpečiť každodennú starostlivosť. Ona sama denne zabezpečuje nielen zábavu, ale aj hodnoty, stabilitu a výchovné vedenie. Otec si rozšírený styk vyžiadal, no hneď na začiatku požadoval, aby mu financovala aktivity počas jeho starostlivosti a keď neuhradila tábor, otec sa pomstil neúčasťou na spoločnom financovaní narodeninovej oslavy maloletého, čím konal v neprospech maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie nesprávne tvrdí, že deti budú tráviť viac času „v domácnosti otca“, pretože reálne budú tráviť väčšinu času u starej matky, kde sú vystavené nadmernému používaniu elektroniky bez kontroly. Stará matka vzhľadom na vek a zdravotný stav nedokáže dohliadať na nočný režim ani hranie na „playstation“. To nepredstavuje „šťastnejšie detstvo“, ale zúženie aktivít detí na pasívnu elektronickú zábavu. Počas skúšobného obdobia babka deťom opakovane neumožňovala kontakt so sesternicami ani so širšou rodinou matky, hoci deti o tieto stretnutia stáli. Aj počas vianočných sviatkov strávili s matkinou rodinou minimum času, pričom väčšinu sviatkov boli v starostlivosti starej matky. To potvrdzuje, že skutočne nejde o rozšírenie starostlivosti otca, ale starej matky. Skúšobný styk sa preto neosvedčil a narušoval primárne záujmy maloletých detí. Rozsudok vytvára režim, v ktorom deti pendľujú medzi tromi domácnosťami, sú následne unavené, menej aktívne a neochotné zúčastňovať sa ďalších aktivít. Rodičovskú dohodu o prázdninách podpísala len pre zmiernenie tlaku zo strany súdu, pričom je zrejmé, že deti budú väčšinu času opäť u starej matky. Počas prázdnin je síce voľnejší režim do istej miery tolerovateľný, ale súd prvej inštancie si nesprávne myslí, že takýto model je realizovateľný počas školského roka. Otec má diagnostikovanú bipolárnu afektívnu poruchu, ktorá sa prejavuje náhlymi výkyvmi správania, porušovaním dohôd, klamaním o liečbe, zmenami energie a neschopnosťou stabilne fungovať. Hoci je liečba nevyhnutná, nikdy nevedla k stabilnému a dlhodobému stavu, ktorý by zaručoval bezpečnú pravidelnú starostlivosť o deti. Dôkazy predložené zo strany otca, ako fotografie detí či stručné potvrdenie psychiatricky, že užíva lieky neznamená preukázanie jeho riadnej starostlivosti.

6. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Uviedol, že počas školského roka sa kontakty realizovali tak, že maloleté deti boli u neho každý páry týždeň vo štvrtok od 15:00 do 18:30 hod., následne sa presúvali do bydliska matky, a v piatok ich vyzdvihoval. Flexibilne reagoval na matkine presuny dní, ktoré sa dozvedal na poslednú chvíľu kvôli jej častým cestám do Kataru s maloletými deťmi. Tieto presuny spôsobili absencie detí v škole, čo je dokumentované školskými správami. Pokiaľ by časté cesty realizoval on, matka by ich pravdepodobne zveličila, zatiaľ čo on ich hodnotí realisticky a snaží sa v nich vyzdvihnúť pozitíva. Napríklad maloletý bol počas školského polroka chorý len 3-krát, ale

spolu s matkou cestoval do Kataru 6-krát. Súhlasí so súdom prvej inštancie, že matka prehnane chráni maloleté deti. Školská psychologička konštatovala, že maloletý nepotrebuje intervenciu, hoci matka žiadala stretnutie s cieľom zdôvodniť, prečo režim rozšíreného styku nefunguje. Skúšobný režim skončil jednostranným vyhlásením matky, pričom maloleté deti verbalizovali smútok a nespokojnosť s tým, že nemôžu pokračovať v režime, ktorý im vyhovoval a vyjadrili, že nový režim bol pre nich lepší než predchádzajúci, a pozitívne hodnotili čas strávený s ním. Argument matky o zhoršenom prospechu detí nie je podložený, maloleté deti sú hodnotené stále medzi známkami 1 až 2, hoci maloletá mala v roku 2022 rôzne známky, čo však s ním nijak nesúvisí. Maloleté deti majú k nemu pozitívny vzťah a aktívne si želajú tráviť s ním čas. Venuje sa školským povinnostiam, učí ich pochopiť učivo a vidieť súvislosti, nielen memorovať fakty. Maloleté deti sa zapájajú do projektov, varenia a voľnočasových aktivít, kde majú slobodu výberu a zároveň sa učia zodpovednosti a plánovaniu. Matka mu nesprávne pripisuje negatívny vplyv, pričom maloleté deti sú s režimom úprimne spokojné. Psychologická intervencia maloletej nesúvisela s pobytom u neho; išlo o bežné adolescentné otázky, ktoré riešila s oboma rodičmi. Matka jeho bipolárno afektívnu poruchu zveličuje, nakoľko je dlhodobo sledovaný psychiatrom, užíva pravidelne lieky, je eutýmny, orientovaný, bez zjavných porúch vnímania a s plnou kognitívnou funkciou. Vedie plnohodnotný život, je zamestnaný v spoločnosti D. E. (38,75 hod./týždeň). Bipolárna porucha mu nebráni v normálnom živote a ani rodičovstvu. Obdobie hypománie od apríla 2024 nebolo zaznamenané. Matka taktiež zveličuje a nesprávne interpretuje úlohu starej mamy, keďže maloleté deti u starej mamy len prespávajú a využíva jej pomoc len pri dopravách a organizácii. Tento režim sa realizuje dlhodobo a matka ho predtým akceptovala. Skúšobné obdobie kontaktu s maloletými deťmi prebehlo bezproblémovo a matkine argumenty považuje za vytrhnuté z kontextu. Maloleté deti pozitívne hodnotia ich spoločne strávený čas, ktorý im poskytuje stabilitu, vzdelanie, zábavu a emocionálnu podporu. Navrhol odvolaciemu súdu rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť.

7. Krajský súd, ako súd odvolací [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP], vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a v závislom III. a V. o trovách konania podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku I. a v závislých výrokoch III. a V. vecne správny. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky matky a dospel k záveru, že tieto nie sú opodstatnené pre zmenu rozhodnutia prvostupňového súdu.

10. Odvolací súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č. k. 17P 19/2018-182 zo dňa 11.03.2019 súd manželstvo rodičov rozviedol a schválil na čas po rozvoze manželstva rodičovskú dohodu tak, že maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia, otec zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou 250,- eur mesačne a na výživu maloletého sumou 200,- eur mesačne. Zároveň upravil styk otca tak, že tento je oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi, s výnimkou školských prázdnin každý páry kalendárny týždeň vždy v stredu od 15:00 hod. do 18:30 hod., každý nepárny kalendárny týždeň vždy v stredu od 15:00 hod. do 18:30 hod. a v piatok od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si vždy na začiatku styku vyzdvihne deti v ich školských a predškolských zariadeniach, prípadne v mieste bydliska matky a po skončení styku ich v určený čas odovzdá matke v mieste bydliska matky. Ďalej bol otec oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý nepárny kalendárny rok 24.12. od 09:00 hod. do 18:30 hod. a od 01.01. od 09:00 hod. do 06:01. do 18:30 hod. a každý páry kalendárny rok od 25.12. od 09:00 hod. do 30.12. do 18:30 hod., počas jarných prázdnin vyhlásených pre Bratislavský kraj každoročne od prvého dňa prázdnin od pondelka od 09:00 hod. do najbližšej stredy do 18:30 hod., každý páry rok počas Veľkonočného pondelka od 09:00 hod. do 18:30 hod., počas letných prázdnin od 01.07. od 09:00 hod. do 08.07. do 18:30 hod., od 17.07. od 09:00 hod. do 24.07. do 18:30 hod. a od 08.08. od 09:00 hod. do 15.08. do 18:30 hod. s tým, že otec maloleté deti v určený čas prevzal v bydlisku matky a v určený čas po ukončení styku ich v bydlisku matky odovzdal matke. Toto rozhodnutie súdu nadobudlo

právoplatnosť dňa 05.04.2019. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 61P/240/2021-242 zo dňa 14.04.2023 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č.k. 17P/19/2018-182 zo dňa 11.03.2019 v časti úpravy dní styku otca s maloletými deťmi počas bežného školského roka s výnimkou školských prázdnin tak, že otec bol oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi s výnimkou školských prázdnin každý párný kalendárny týždeň v stredu od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v stredu od 15.00 hod. do 18.30 hod. a od piatka od 15.00 hod. do nedele do 18.30 hod. Na súde prvej inštancie sa viedlo konanie sp. zn. 22P/27/2023 o návrhu matky o nezhode rodičov o vysťahovaní maloletých detí do cudziny a o zmene úpravy styku. Uznesením č. k. 22P/27/203-434 zo dňa 01.03.2024 súd vylúčil konanie o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov na samostatné konanie. Otec nakoniec upustil od návrhu na striedavú osobnú starostlivosť a súhlasil aj s rozšíreným stykom. Rozsudkom súdu prvej inštancie č. k. 22P/27/2023-491 zo dňa 10.04.2024 súd prvej inštancie návrh matky o rozhodnutie súdu pri nezhode rodičov o vysťahovaní maloletých detí do cudziny a o zmene úpravy styku zamietol.

11. V zmysle článku 9 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty musia rešpektovať právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelne osobný kontakt s oboma rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

12. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov /Gorgulu v. Nemecko- Aplikácia no.74969/01/, resp. že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča /Hansenová v. Turecko, Aplikácia no. 36141/97/.

13. Pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania, čo vyplýva aj z Charty základných práv Európskej únie, kde podľa čl. 24 ods. 2 „pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa“.

14. Princíp (najlepšieho) záujmu dieťaťa nie je presne vymedzený, pretože ide o komplexný, pružný a adaptabilný pojem, čo znamená, že jeho obsah sa má určiť podľa okolností prípadu, t. j. podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa. Blaho dieťaťa všeobecne zahŕňa základné materiálne, telesné, vzdelávacie a emocionálne potreby ako aj potrebu lásky a bezpečia. Posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa musí zahŕňať aj vyhodnotenie bezpečnosti dieťaťa, tzn. práva dieťaťa na ochranu pred všetkými formami telesného alebo duševného násillia, zneužívania alebo ubližovania. Bezpečnosť a integrita dieťaťa sa musia posudzovať v danom čase; uplatňovanie zásady prevencie si však žiada aj posúdenie možnosti rizika a ubliženia v budúcnosti. Štát má dohliadať na riadne plnenie práva rodičov na starostlivosť o dieťa. Ak rodičia ohrozujú blaho svojich detí, štát musí konať v najlepšom záujme dieťaťa. Názory a stanoviská dieťaťa sú dôležitým faktorom pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa. Deti majú právo vyjadriť svoj názor slobodne, bez akéhokoľvek tlaku a manipulácie. Každý prípad si vyžaduje dôkladné psychosociálne zhodnotenie rôznych faktorov, ktoré môžu prispievať k narušeniu vzťahu rodič – dieťa. u viacerých metód terapie.

15. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6.7.2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13.7.2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4.4.2006, bod 71].

16. Pre dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia o úprave styku rodičov s dieťaťom je potrebné zo strany konajúceho súdu (resp. zainteresovaných orgánov verejnej moci) zohľadniť predovšetkým nasledujúce kritériá: - existenciu pokrvného putá medzi dieťaťom a jeho zverenie do starostlivosti usilujúcimi osobami, - mieru zachovania identity dieťaťa a jeho rodinných väzieb v prípade jeho zverenia do starostlivosti tej ktorej osoby, - schopnosť iných osôb usilujúcich o zverenie dieťaťa do starostlivosti zaistiť jeho vývoj a fyzické, vzdelávacie, emocionálne, materiálne a iné potreby, - pranie dieťaťa (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 56/2017 z 19. januára 2017).

17. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

18. Podľa článku 12 ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom názorom dieťaťa sa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

19. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva. Za uvedeným účelom boli maloleté deti vypočuté súdom prvej inštancie, pričom z ich vyjadrenia vyplynulo, že maloleté deti s rozšíreným stykom súhlasia, vyhovoval im viac, nespomenuli si na situácie, kedy by si u otca neželali tráviť čas a poukázali aj na zlepšenie hygieny v domácnosti otca (vzhľadom na prítomnosť psa).

20. V súvislosti s neúplným alebo nesprávne zisteným skutočným stavom veci namietaným matkou odvolací súd pripomína, že dokazovanie je časťou civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového (skutočného v danom konaní) stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom mimosporovom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané je vecou súdu, a nie účastníkov konania. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nejde o procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999).

21. V danom prípade mal aj odvolací súd preukázanú dôvodnosť rozšírenia styku otca s maloletými deťmi. Nesúhlas matky s týmito skutkovými a právnymi závermi nemôže viesť k inému záveru odvolacieho súdu, pričom do práva účastníka nepatrí právo na to, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

22. Ako neodôvodnenú vyhodnotil námietku matky, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP] sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009). Súd prvej inštancie použil a správne vyložil právne normy na prejednávajúcu vec, teda sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

24. Odvolací argument matky založený na ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP znamená, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a teda sa týka nedostatkov v zisťovaní skutkového stavu veci súdom spočívajúcich v tom, že skutkové zistenie, ktoré boli podkladom

pre rozhodnutie sú nesprávne. Musí ísť o také skutkové zistenie, na základe ktorého súd vec posúdil po právnej stránke nesprávne, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, v dôsledku čoho je nesprávny a chybný súdom vyslovený právny názor a skutkové zistenie tak nezodpovedá vykonaným dôkazom, súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali, alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi vykonané opomenul, napriek tomu, že vyšli najavo. Nesprávne skutkové zistenia sú tiež také, ktoré súd založí na chybnom hodnotení dôkazov, čím nastane logický rozpor v ich hodnotení z hľadiska zákonnosti, pravdivosti, prípadne i dôležitosti.

25. Pokiaľ ide o odvoláciu argumentáciu matky o nesprávnych skutkových zisteniach, s týmito sa odvolací súd nestotožňuje, pretože súd prvej inštancie porovnával zmenu pomerov, ktorá musí byť podstatná, svoje zistenia a závery podrobne uviedol v bode 52. odôvodnenia svojho rozhodnutia, a pokiaľ prvoinštančný súd porovnával zmenu pomerov oproti predchádzajúcemu konaniu o úprave styku otca s maloletými deťmi, správne uzavrel, že je dôvod na zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, ktoré dôvody uviedol v bodoch 52. až 56 odôvodnenia svojho rozsudku. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že od predchádzajúcej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje rozšírenie styku otca s maloletými deťmi, ktorá konkrétne spočíva vo vyššom veku maloletých detí, v stabilizácii zdravotného stavu otca ako aj jeho pracovného života.

26. Pokiaľ ide o odvoláciu námietku matky, že zvýšená prítomnosť otca a starej matky zvyšuje tlak na psychiku maloletej a zhoršuje jej emočný stav s týmto sa nemožno stotožniť. Zo správy psychologičky zo dňa 30.04.2025 vyplýva, že symptómy maloletej môžu byť súčasťou aj širšieho spektra porúch. Z uvedenej správy odvolací súd nevyhodnotil dôvod, ktorý by znemožňoval rozšírenie styku, práve naopak zo správy vyplýva potreba bezpečného prostredia pre maloletú a budovanie rutiny. Skutočnosť, že školská aj klinická psychologička identifikovali psychické ťažkosti maloletej práve počas skúšobného obdobia nemožno pripisovať práve na ťarchu otca, keď samotná maloletá sa vyjadrila, že širší rozsahu styku jej vyhovuje viac. Zároveň nemožno vylúčiť, že na maloletú môže mať vplyv aj emočne vypätá situácia vyplývajúca zo vzťahovej dynamiky medzi rodičmi.

27. K odvolacej námietke matky, že psychologické správy preukazujú, že maloletý sa nevie sám rozhodovať a prispôsobuje sa očakávaniam dospelých odvolací súd uvádza, že s týmto sa taktiež nemožno stotožniť. Vzhľadom na vek maloletého dieťaťa (10 rokov) musí byť venovaná jeho vyjadrenému názoru náležitá pozornosť, samozrejme zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti. Maloleté dieťa má však právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Ani samotná matka nerozporuje, že maloleté deti s otcom majú pekný vzťah a samotné deti sa vyjadrili, že skúšobný režim im vyhovuje viac. Zo záverov psychologičky G. C. F. zo dňa 19.02.2024 zjavne vyplýva, že maloleté deti milujú oboch rodičov rovnako a bolo by pre nich ľahšie keby z nich rodičia sňali bremeno zodpovednosti a brali ohľad na ich potreby a túžby, nezaťažovali ich svojimi negatívnymi emóciami a nedávali im najavo, že je to v ich detských rukách.

28. V súvislosti s odvolacími námietkami matky, že maloleté deti budú viac v starostlivosti starej matky, tieto posúdil ako nedôvodné, keďže objektívne nebol súdu (prvoinštančnému, či odvolaciemu) predložený žiadny dôkaz, ktorý by preukazoval matkou uvádzané skutočnosti. Stotožnil sa pritom s názorom súdu prvej inštancie, ktorý v napadnutom rozsudku konkrétne v bode 22. vychádzal z pohovoru s maloletými deťmi konanom dňa 08.04.2025, ktoré uviedli, že stará matka ich síce odprevádza do školy, ale čas trávia s otcom v jeho domácnosti. Sám otec uviedol, že pomoc starej matky využíva najmä v súvislosti s organizáciou a občasným prespávaním maloletých detí u nej v domácnosti.

29. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku matky spochybňujúcu otcov zdravotný stav. Z obsahu spisu vyplýva, že otec riadne preukázal riadnu spôsobilosť a schopnosť sa o maloleté deti postarať. Vychádzajúc z lekárskeho nálezu zo dňa 10.03.2025 (č.l. 299) otec v liečbe spolupracuje, absolvuje pravidelné mesačné kontroly a lieky užíva pravidelne. Zároveň riadne preukázal, že pracuje v D. E. H. s pracovným časom 38,75 hodín týždenne. Otec teda vedie riadny život, pričom k svojmu zdravotnému stavu sa stavia zodpovedne a nemožno mu dávať na ťarchu, že mu bola diagnostikovaná Bipolárna afektívna porucha, nakoľko napriek svojej diagnóze má rovnaké rodičovské práva a povinnosti ako matka.

30. Ak matka namieta, že otec za 13 rokov nepreukázal, že dokáže samostatne zabezpečiť každodennú starostlivosť a ani nechodil s maloletými deťmi k lekárovi odvolací súd poukazuje na bod 60.

napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie konštatoval, že otec preukázal schopnosť sa o deti riadne postarať, má nainštalovanú EduPage, bol u pediatričky maloletých detí a pýtať na ich zdravotný stav a s maloletou bol aj na očkovaní, rieši aj zubára a je v zdieľanom kalendári rodičov.

31. Na základe zisteného skutočného stavu odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, nevzhliadol dôvod, pre ktorý by zmena úpravy styku otca s maloletými deťmi nebola v ich najlepšom záujme, najmä s poukazom na to, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, pričom, pokiaľ je dieťa zverené rozhodnutím súdu do starostlivosti jedného rodiča, potom by dieťaťu malo byť umožnené stretávať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulat rovnej rodičovskej starostlivosti, čo najviac naplnený.

32. Odvolací súd na záver uvádza, že matka v konaní prevažne argumentuje podkladmi a správami, ktoré nereflektujú aktuálny stav starostlivosti otca o maloleté deti. Matka v priebehu konania namietala, že otec nie je schopný zabezpečiť riadnu osobnú starostlivosť, avšak tieto tvrdenia nepreukazuje žiadnymi dôkazmi, pričom od predchádzajúceho rozhodovania došlo k podstatnej zmene pomerov na strane otca a to najmä s prihliadnutím na zlepšenie jeho zdravotného stavu, zamestnaním, ako aj vzhľadom na vek maloletých detí. Otec si stabilizoval svoje osobné, bytové aj pracovné podmienky a je spôsobilý zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rozsahu v akom určil súd prvej inštancie, ktorý je primeraný veku maloletých detí a ich potrebám. Z postoja matky sú pritom zrejmé pretrvávajúce konflikty medzi rodičmi, tieto však nemožno klásť na ťarchu maloletých detí. Rodičovská zodpovednosť predpokladá schopnosť odlíčiť osobné vzťahy medzi rodičmi od záujmov dieťaťa a odvolací súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom nemôže byť ovplyvnené napätím medzi rodičmi.

33. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a v závislom výroku III. a výroku V. o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

34. V ďalšom odvolací súd dodáva, že i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

35. CMP v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 CMP). Odvolací súd však vzhľadom na charakter daného konania – o úpravu styku otca s maloletým považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).